

DOI: 10.38146/BSZ.2017.9.7

NOGEL MÓNika

A szakértőjelöltekre vonatkozó szabályozás minőségbiztosítási szempontú vizsgálata

Napjainkat a modern természettudományok eredményeinek a bizonyítási eljárásban történő felhasználása iránti növekvő igény jellemzi. A bűnügyekben felvetődő ténykérdések sokasága, nehézsége, bonyolultsága következtében a valóságnak megfelelő tényállás megállapítása, az ehhez szükséges és elégséges bizonyítékok megszerzése nem képzelhető el a szaktudományokat megjelenítő szakértők széles körű bevonása nélkül.¹ A szakértő „különleges szakértelme”, az általa előterjesztett szakvélemény tehát jelentős befolyást gyakorol az eljárás kimenetelére.² Éppen ezért a szakértői vélemény megbízhatósága, megalapozottsága kulcskérdés. Az új szakértői törvény (az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény; Szaktv.) megalkotásának deklarált célja volt a szakértői minőségbiztosítási rendszer kiépítése. E szándék természetesen nem független az Európai Unió azon törekvéseitől, amelyek a tagállamok közötti kölcsönös bizalom erősítése érdekében a tagállami szakértői rendszerek összehangolását célozzák.³

A szakértői minőségbiztosítás értelmezésem szerint a szakvélemény megalapozottságának garanciája. A minőségbiztosítás ebben az értelmezésben olyan egységes folyamatok, módszerek, standardok és garanciák megfogalmazása, amelyek teljesülése biztosítja, hogy a szakértői tevékenység és a szakvélemény vonatkozásában támasztott (jogi, szakmai stb.) követelmények teljesülni fognak.

A minőségirányítási rendszer részeként működő minőségbiztosítás keretében részletesen meg kell határozni azokat a feltételeket és szempontokat, amelyek megvalósulása egy „minőségi”, azaz megalapozott, hitelt érdemlő,

1 Fenyvesi Csaba – Herke Csongor – Tremmel Flórián: Új magyar büntetőeljárás. Dialóg Campus, Budapest–Pécs, 2004, 253. o.

2 Kovács Gábor: Igazságügyi szakértők átértékelődő szerepe a büntetőeljárásban. In: Bihari Mihály – Patyi András (szerk.): Ünnepi kötet Szalay Gyula tiszteletére, 65. születésnapjára. Universitas-Győr Kft., Győr, 2010, 310. o.

3 Kovács Gábor: Gondolatok az Európai Forenzikus Tudomány 2020 elképzeléséről. In: Patyi András – Lapsánszky András (szerk.): Rendszerváltás, demokrácia és államreform az elmúlt 25 évben: Ünnepi kötet Verebélyi Imre 70. születésnapja tiszteletére. Wolters Kluwer, Budapest, 2014, 335. o.

szakmailag korrekt – így az ítélezés során a bíróság által aggálytalanul figyelembe vehető – szakvélemény létrejöttéhez szükségesek.⁴

A megalapozott szakvélemény legfontosabb tényezője magának a készítőnek, azaz a szakértőnek a személye.⁵ Éppen ezért, a szakértővé válás folyamatának fokozottabb kontrollja a szakértői minőségbiztosítás sarkalatos eleme.

A 2016. június 15. napján hatályba lépő Szaktv. a szakértőjelöltek vonatkozásában is tartalmaz módosításokat az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvényhez (a továbbiakban: régi szakértői törvény) képest. A Szaktv. – helyesen – a szakértői tevékenység minőségi javítása érdekében hangsúlyosabb szerepet ad a jelölti időszaknak. E tanulmány a megváltozott szabályozásnak a szakértői minőségbiztosítás szempontjából releváns rendelkezéseit tekinti át.

A kötelező szakértőjelölti gyakorlat bevezetése és a szakértőjelölti idő tartama

A szakértővé válás feltételrendszerében új elemként jelent meg, hogy igazságügyi szakértőként csak az vehető fel a névjegyzékbe, aki – egyebek mellett – a törvényben meghatározott kötelező szakértőjelölt-jelölti időt vagy szakértőjelöltként kötelező szakmai közreműködőként elvégzett ügyszámot, továbbá a kamara által külön szabályzatban előírt képzési és vizsgafeltételeket is teljesítette [Szaktv. 5. § (2) bekezdés c) pont]. A hivatkozott kötelező jelölti időről az új törvény 57. § (1) bekezdésének utolsó fordulata rendelkezik. E szerint: „*Igazságügyi szakértő az a szakértőjelölt lehet, aki a miniszter rendeletében az adott szakterületre előírt, legalább egy, de legfeljebb hároméves szakértőjelölti jelölti időt, vagy a miniszter rendeletében az adott szakterületre előírt, de legfeljebb ötven ügyszámot teljesítette.*”

4 Pádár, Zsolt – Nogel, Mónika – Kovács, Gábor: Accreditation of forensic laboratories as a part of the “European Forensic Science 2020” concept in countries of the Visegrad Group. Forensic Science International Genetics Supplement Series, vol. 6, no. 1, 2015, p. 412.; Kovács, Gábor – Nogel, Mónika: The accreditation of forensic laboratories as a component of realizing the european forensic science 2020 concept. European Police Science and Research Bulletin Summer, 2014, p. 24.

5 Nogel, Mónika: Activity of forensic experts and quality assurance – Hungarian overview. In: Secretariat of the EAFS 2015 (ed.): Conference 7th European Academy of Forensic Science Conference. Abstract Book, 2015, p. 642.

A Szaktv. hatálybalépésére figyelemmel módosított⁶, az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006. (II. 27.) IM rendelet értelmében a rendelet mellékletében felsorolt szakterületen

- a képesítés megszerzésétől számított öt éves;
- ha az adott szakterületre a kérelmező a mellékletek szerint kizárólag az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) szereplő szakképesítéssel rendelkezik, a képesítés megszerzésétől számított tíz éves;
- vagy az igazságügyi szakértői intézményben dolgozó szakértőjelölt esetében a képesítés megszerzésétől számított, a szakértői intézményben szerzett három éves;
- nem szakértői intézményben szerzett szakértőjelölti gyakorlat esetében a képesítés megszerzésétől számított, az IM-rendelet 15. számú melléklet szerinti szakértőjelölti közreműködés szükséges.⁷

A szakértői névjegyzékbe való felvételhez az IM-rendeletben megjelölt szakértőjelölt-jelölti idő vagy szakmai közreműködőként elvégzett ügyszám igazolása szükséges (mely idő a névjegyzékbe vételhez szükséges gyakorlati időbe beleszámít).⁸ A szakértőjelölt-jelölti idő és a szakértőjelöltként kötelező szakmai közreműködőként elvégzett ügyszám konkrét meghatározását az IM-rendelet 7. §-ában találjuk.

A nem szakértőjelöltként megszerzett szakmai gyakorlati idő szakirányú jellegének igazolására a névjegyzéket vezető hatóság szakhatósági állásfoglalást szerez be⁹ (kivéve, ha a kérelemhez benyújtott iratok és a rendelkezésre álló adatok alapján a névjegyzéket vezető hatóság azt állapítja meg, hogy a kérelmező a névjegyzékbe vétel feltételeinek kétséget kizáróan megfelel, mert ilyenkor a névjegyzéket vezető hatóság a szakhatóság megkeresését mellőzi, és a szakmai gyakorlati idő szakirányú jellegét maga állapíthatja meg¹⁰), míg szakértőjelölt esetében a szakértői névjegyzékbe történő felvételhez szükséges közreműködést a szakértőjelölt tevékenysége felett szakmai felügyeletet gyakorló igazságügyi szakértő igazolja a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarának.¹¹

6 Módosította az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvénnyel összefüggésben egyes igazságügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról 14/2016. (VI. 29.) IM rendelet. Hatályos 2016. június 30-tól.

7 9/2006. (II. 27.) IM rendelet 6. § (1) bekezdés.

8 9/2006. (II. 27.) IM rendelet 6. § (2) bekezdés.

9 Szaktv. 8. § (1) bekezdés.

10 Szaktv. 8. § (4) bekezdés.

11 9/2006. (II. 27.) IM rendelet 7. § (2) bekezdés d) pont.

A szakértőjelöltté válás feltételei

Szakértőjelölt az lehet, aki a Szaktv. 5. § (2) bekezdésében foglaltaknak – a b), c) és d) pont kivételével – megfelel, és vele szemben az 5. § (3) bekezdésében meghatározott kizáró okok nem állnak fenn¹², azaz büntetlen előéletű, és nem áll az igazságügyi szakértői vagy a szakterületének megfelelő tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, a szakterületén működő szakmai kamara tagja, ha a tevékenység folytatásához a kötelező kamarai tagságot jogszabály előírja, és nem áll cselekvőképességet érintő gondnokság, támogatott döntéshozatal vagy közügyektől eltiltás hatálya alatt.

Súlyos anomáliák lelhetők fel e körben a szabályozásban, ezek meggyőződéseim szerint a jogalkotó korrekciójára szorulnak. Egyrészt a törvény nem említi a szakértőjelöltté válásra vonatkozó szabályok körében kivételként a törvény 5. § (2) bekezdés f) pontját, amely így szól: *„kötelezettséget vállal arra, hogy a hatósági kirendelésnek – jogszabályban meghatározott eseteket kivéve – eleget tesz”*. Ebben a formában tehát a szakértőjelölti státusba jelentkezőnek olyan tartalmú kötelezettséget kell vállalnia, amelyet a törvény szerint nem végezhet, hiszen a szakértőjelöltet nem lehet kirendelni, tehát értelemszerűen a kirendelésnek nem tehet eleget. Másrészt, a törvényi rendelkezés kivételnek jelöli az 5. § (2) bekezdés b) pontját (ideértve ekként annak első fordulátát is), így azonban úgy tűnik, a szakértőjelöltnek nem kell hogy szakirányú képesítése legyen.

Új szabály, amely szerint a szakértőjelölt szakértőjelölti tevékenység folytatására a kamara által vezetett szakértőjelölti névjegyzékbe történő felvétellel válik jogosulttá. A névjegyzék vezetésére vonatkozó szabályok az igazságügyi szakértői névjegyzék vezetéséről szóló 210/2005. (X. 5.) kormányrendeletben találhatók. A kérelmezőt a szakértőjelölti névjegyzékbe fel kell venni, ha a szakértőjelölt megfelel a törvényben előírt feltételeknek, tehát a feltételek megléte esetén a felvétel alanyi jog.¹³

Pozitív változás tehát, hogy a szakértőjelölti státus ellenőrizhetővé vált a jelölti névjegyzék ismételt életre hívása útján.

A szakértőjelölti névjegyzéket korábban az igazságügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi LXXV. törvény 110. §-a szüntette meg – meggyőződéseim szerint – egy jogalkotói félreértés miatt. A névjegyzéket eltörlő rendelkezés indoklása szerint az Európai Parla-

¹² Szaktv. 58. § (1) bekezdés.

¹³ Szaktv. 58. § (2) bekezdés.

ment és a tanács 2006. december 12-i 2006/123/EK belső piaci szolgáltatásokról szóló irányelvére¹⁴ figyelemmel „szakértőjelölt esetében a jelölti működés engedélyezése, a névjegyzék vezetése nem indokolható, mert a szakértőjelölt önálló tevékenységet a Szaktv. értelmében nem végezhet”. Véleményem szerint az irányelv ilyen szigorú értelmezése nem volt helyénvaló, és a névjegyzék eltörlése egyenesen a visszaélések táptalaja lett. A törvény a nyilvántartás helyett bevezette ugyan a szakértőjelölti igazolványt, azonban az igazolvány kiváltása opcionális maradt, így ténylegesen sem a kamarának, sem másnak nem volt információja arról, hogy tulajdonképpen hány szakértőjelölt tevékenykedett az országban, illetve – a szakértői intézmények kivételével – milyen körülmények között, milyen feltételekkel végezték a munkájukat. A gyakorlatban előfordulhatott, hogy az öt év jelölti időt igazoló személy anélkül kérte felvételét a szakértői névjegyzékbe, hogy ténylegesen ebben a minőségben dolgozott volna akár csak egy napig is (például az igazolás szerint megbízási szerződéssel dolgozott szakértőjelöltként egy természetes személy szakértő mellett vagy egy szakértői gazdasági társaságnál). Garanciális szempontból azonban összességében a névjegyzék feltámasztása fontos újítása az új szakértői törvénynek.

Szakértőjelöltek jogai és kötelezettségei

A Szaktv. 57. § (1) bekezdésének első fordulata értelmében a szakértőjelölt az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzése érdekében – a szakértőjelölt munkáját felügyelő igazságügyi szakértő (a továbbiakban: mentor) szakmai felügyeletével – közreműködik a szakvélemény előkészítésében. A (2) bekezdés szerint a szakértőjelölt önállóan igazságügyi szakértői tevékenységet nem végezhet, szakvéleményt aláírásával nem láthat el, tevékenységét minden esetben kizárólag a mentora irányítása és szakmai felügyelete mellett végezheti. A szakértőjelölt közreműködésével készített szakvéleményért a szakértőjelölt szakmai felelősséget nem visel.

A régi szakértői törvényhez képest tehát részletesebb, pontosabb szabályozást találunk a törvényben. Egyrészt nevesíti a mentort, ez egyértelművé teszi, hogy a jelölt nem általánosságban igazságügyi szakértő felügyelete mellett, hanem a mentora felügyelete mellett végzi a tevékenységét. Meg-

¹⁴ HL L 376., 2006. 12. 27.

jegyzendő, hogy a szakértőjelölti névjegyzék eltörlése után a kamara – egyéb jogforrás hiányában szokásjogi alapon – a szakértőjelölti igazolvány kiadásához is megkövetelte a mentor létét, megfelelőségét és a szakértőjelölt munkájához a megfelelő körülmények igazolását. Ezt az elvi szempontból nem kifogásolható gyakorlatot a jogbiztonsághoz fűződő érdek és a felhatalmazó jogszabályi rendelkezések hiánya árnyalta.

A törvény előírása szerint a szakértőjelölti működés részletes szabályait és a szakértőjelöltek kötelező képzéseire, valamint számonkéréseire vonatkozó részletes követelményeket, továbbá a szakértőjelöltet alkalmazó mentorokat megillető kedvezményeket és egyéb juttatásokat kamarai szabályzat állapítja meg azzal, hogy a szakértőjelöltek szakértés-alapismereti elméleti oktatásáról gondoskodni kell. Az új törvény indokolása szerint ily módon elérhetővé válik az a kamara által már többször hangsúlyozott igény, hogy az igazságügyi szakértők szakmai önkormányzati szervének érdemi beleszólása legyen abba, kit vesz fel soraiba. A szakértőjelölti működés részletes szabályait a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara 1/2017. (II. 22.) szabályzata rendezi. A szabályzatban megtalálhatók a jelölti nyilvántartásba vétel és a jelölti igazolvány kiadásának részlet-szabályai, a jelölti igazolvány külalakjára vonatkozó rendelkezések, tartalmazza továbbá a gyakorlati idő igazolásának, a jelölti nyilvántartásból való törlés szabályait is. Érdekeség, hogy az öt, A4-es oldal formátumú szabályzatban a szakértőjelöltek tevékenységéről, működéséről egy szó sem esik, döntően a kamara adminisztrációs eljárási szabályait rögzíti.

Véleményem szerint a szakértőjelöltek jogait és kötelességeit azonban – éppen e szerep relevanciájára figyelemmel – részletesebben kellene tárgyalni, sőt továbbmenve, a jogviszony lényeges elemeit nem is a kamara szabályzatának, hanem a szakértői törvénynek (vagy legalábbis rendeletnek) kellene szabályoznia. Meggyőződésem, hogy alapszínt a jogalkotó hatásköre és kötelezettsége, hogy meghatározza, mit vár el a leendő szakértőtől, illetve milyen (akár gyakorlati jelentőségű) jogosultságokat ad számukra.

A Szaktv. – továbbra is – szűkszavúan jelöli meg a jelöltek jogviszonyának tartalmát: „*közreműködik a szakvélemény előkészítésében*”. Az, hogy az előkészítés pontosan mit jelent, a gyakorlatban eléggé vitatott. Nyilvánvalóan nem jelentheti azt, hogy a szakértőjelölt készítse el a véleményt, azonban – mivel a jelölti időszak célja éppen a gyakorlati tudás megszerzése a szakértői területen – nem lehet szakmai tartalom nélküli üres „robotmunkának” tekinteni. Értelmezésem szerint a szakvélemény előkészítésébe beletartozik minden, magának a véleményi résznek az elkészítésén kívül, azzal hogy a jelölt valamennyi teendőjét a szakmai mentora felügyelete mellett végezheti. A

jelenlegi büntetőbírói gyakorlat példáiból is látható, hogy bár a régi törvény is tiltotta az önálló jelölti véleményadást, felvetődött ezzel ellentétes gyakorlat is a szakértői feladatok elvégzése során (a Fővárosi Törvényszék Fkt.195/2012/7 számon közzétett döntésében például minősített emberölés miatt folyamatban lévő eljárásban következett be az, hogy a halál okának megállapítása körében két szakértő helyett egy szakértő és egy szakértőjelölt adott véleményt, de további példák is akadnak¹⁵). A jelölt jogainak meghatározása során fontos figyelembe venni a jelölti státus célját, így minden lehetőséget meg kell adni a jelöltnak ahhoz, hogy szakértői kinevezéséig a lehető legtöbb tudást és a szakértői tevékenységhez szükséges gyakorlati tapasztalatot szerezzon. E körben érdemes felhívni a figyelmet a jelenléti jogra. Egyértelmű¹⁶, hogy fő szabály szerint a szakértő vizsgálat alapján ad véleményt. A jelölt részvételi lehetőségének megteremtése e vizsgálaton a jelölt mint leendő szakértő gyakorlatszerzése szempontjából megkérdőjelezhetetlen. Ugyanakkor a hatályos Be. nem ismeri a szakértőjelölt fogalmát, így mivel a nyomozási cselekményen a Be. 184. § (1) bekezdése alapján az ügyészen, a nyomozó hatóság tagján és a jegyzőkönyvvezetőn kívül csak az lehet jelen, akinek jelenlétét a törvény kifejezetten megengedi, így például a szemlén jogszerűen szakértőjelölt nem lehet jelen. Tárgyaláson a jelenlegi szabályozás alapján gyakorlatilag hallgatóságként vehet részt a szakértőjelölt, az ez irányú célzott tapasztalatszerzés egyébként véleményem szerint kívánatos lenne – főként, ha figyelembe vesszük, hogy az új törvény éppen a kiépíteni szándékozott komplex szakértői minőségbiztosítási rendszer részeként szigorított és módosított a szakértőjelölti rendszeren.

Érdemes e körben kiemelni, hogy sem a szakértőkre vonatkozó részletszabályok, sem az eljárási törvények nem teszik lehetővé, hogy a szakértőjelöltet a bíróság a tárgyalásra szakértőként idézze. Így amennyiben a szakvélemény előkészítésében szakértőjelölt vesz részt – ennek tényét és terjedelmét egyébként a szakvéleménynek pontosan tartalmaznia kell(ene) –, a bíróság nem idézheti a jelöltet a tárgyalásra, és természetesen a szakértő sem „küldheti el maga helyett” a jelöltet. Téves az a gyakorlat is, hogy esetenként tanúként hallgatják meg¹⁷ a szakvélemény el(ő)készítésében közreműködő szakértőt a büntetőeljárásban, hiszen a tanú az ügy szempontjából releváns észleléseit (amit látott, hallott, érzékelt), tárja a hatóság/bíróság elé¹⁸ anélkül,

15 Például a Miskolci Törvényszék B.1327/2007/173. számú jogesete.

16 Vö. 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet.

17 Kovács Gábor: Szakértő vagy tanú? Felkért szakértő-kavics a cipőben! Med. et Jur., 2015/5.

18 Varga Zoltán: A tanú a büntetőeljárásban. Complex Kiadó, Budapest, 2009, 42. o.

hogy azokat értékelné, a szakértőjelölt pedig olyan tevékenységben működik közre, amely során a szakértő különleges szakértelem birtokában szakmai véleményt ad. Abban különbözik a bizonyítás többi alanyától, hogy szakmai ismereteit (szakértelmét) felhasználva működik közre a tények megállapításában vagy megítélésében.¹⁹ Másképpen azt is mondhatjuk, hogy a szakértő tevékenysége a feltett szakkérdésre vonatkozó indíciumok, jelenségek, körülmények, sajátosságok stb. feltárásában, vizsgálatában és értékelésében merül ki.²⁰

Azt, hogy a szakértőjelölti közreműködés tényét és terjedelmét a szakvéleménynek tartalmaznia kell, a régi és új szakértői törvény egyezően írja elő.²¹ A gyakorlatban elenyésző volt azon szakvélemények száma, amelyek e követelményeknek pontosan eleget tettek, a közreműködés tényének feltüntetését sok esetben a szakvélemény végén elhelyezett jelölti aláírás „pótolta”. Az új törvény az aláírást kifejezetten megtiltotta. A jelölt közreműködésének feltüntetése a szakvéleményben garanciális szempontú követelmény.²² Az eljárási törvények például kifejezetten nem rendelkeznek ugyan a szakértőjelöltek kizárási szabályairól, mégis a szakvélemény megalapozottsága, törvényes felhasználhatósága szempontjából a szakvélemény előkészítésében és elkészítésében részt vevő teljes pártatlansága, illetve az elfogultság látszatának kiszűrése csak akkor elképzelhető, ha a jelölt személye és az általa elvégzett tevékenység pontosan fel van tüntetve a szakvéleményben.²³ Éppen erre figyelemmel nem értek egyet azzal a törvényi rendelkezéssel, amely megtiltotta a szakvélemény szakértőjelölt általi aláírását. Mivel a szakértőjelölti közreműködés tényét és kereteit a szakvéleménynek tartalmaznia kell, a szakvélemény e részét a szakértőn kívül a jelöltnek is hitelesítenie kellene az aláírásával. Így később sem a szakértő, sem a szakértőjelölt, de a hatóságok és az eljárás többi szereplője sem kérdőjelezheti meg alappal a szakértőjelölti közreműködésre vonatkozó szakvéleményi utalásokat.

A törvény hatálybalépésével a mentori rendszer részletes szabályozása szintén a kamarára hárult. A már hivatkozott 1/2017. (II. 22.) kamarai szabályzat 8. pontja rendelkezik a mentorokról. E szerint mentor a szakértői név-

19 Erdei Árpád: Tény és jog a szakvéleményben. KJK, Budapest, 1987, 16. o.

20 Tremmel Flórián: Bizonyítékok a büntetőeljárásban. Dialóg Campus, Budapest–Pécs, 2006, 130. o.

21 Kovács Gábor: Szakkonzultánsok és társszakértők. Szakértői bizonyítás tévúton. Med. et Jur., 2016/1.

22 Kovács, Gábor – Nogel, Mónika: Comparative analysis of the legal regulation of forensic experts. In: Secretariat of the EAFS2015 Conference (ed.): 7th European Academy of Forensic Science Conference, Abstract Book. European Academy of Forensic Science, 2015

23 Nogel Mónika: Egészségügyi területen működő szakértőjelöltek jogi státusza az új szakértői törvény alapján. Med. et Jur., 2016/2., 20. o.

jegyzékbe bejegyzett olyan igazságügyi szakértő lehet, aki a kérelem benyújtását megelőző két évig igazságügyi szakértői tevékenységet folytatott, és nem áll fegyelmi büntetés hatálya alatt. A mentor a szakértőjelölt munkáját évente írásban értékeli. Az értékelésre a szakértőjelölt 15 napon belül észrevételt is tehet. A mentor az írásbeli véleményt és az esetleges észrevételt köteles megküldeni a kamara részére. Ezen felül a szabályzat csupán a mentor tagdíjkedvezményéről rendelkezik, további részletszabályokat a mentori rendszerről nem találunk. Meggyőződésem szerint a jelölti rendszer minőségének biztosításához legalább a mentori működésre vonatkozó alapvető feltételeket (mentorrá válás szigorúbb szabályai, főbb jogaik és kötelezettségeik, mentorok feletti szakmai felügyelet) jogszabálynak kellene rögzítenie. Természetesen nem vonható kétségbe, hogy a szakmai felügyelők tevékenysége felett a kamarának kell örködnie, azonban véleményem szerint a jogbiztonság megköveteli az alapkritériumok legalább rendeleti szintű megfogalmazását, méghozzá a szakterületek sajátosságainak figyelembevételével. A jelenleginél részletesebb szabályozás meglátásom szerint mindenképpen szükséges annak érdekében, hogy a mentori felügyelet ne egy formális tevékenység, egy éves írásos sablonszöveggel elintézett adminisztrációs tevékenységgé váljon, hiszen ebben az esetben a célját nem lesz képes betölteni.

Végezetül, fontos szólni a szakértőjelöltek felelősségéről is. A jelölt továbbra sem visel szakmai és jogi felelősséget a szakvélemény tartalmáért. Természetesen ez nem zárja ki, hogy munkavégzése során a rá irányadó jogszabályok alapján kötelezettségszegés vagy nem megfelelő munkavégzés esetén a jogszabályok szerinti következményeket viselje.

Összegzés

Az új szakértői törvény előremutató módosításokat vezetett be a szakértőjelölti rendszerben²⁴, mindamelllett sok tekintetben adós maradt a minőségbiztosítási szempontból kívánatos kérdések rendezésével. E hiányosságok pótlása, illetve a törvény egyes utaló szabályainak tartalommal kitöltése a törvény felhatalmazása alapján megalkotandó alacsonyabb szintű jogszabályokra és a kamara szabályzataira hárult, ám a feladatnak – meglátásom szerint – egyelőre nem sikerült teljeskörűen eleget tenni. A tárgykörben megszületett kamarai szabályzat ugyanis döntően a kamarára háruló eljárási és adminisztrációs

²⁴ Pádár, Zsolt – Nogel, Mónika – Kovács, Gábor: i. m. 342. o.

szabályokat rendezni, a szakértőjelölti jogviszony és mentori rendszer jogviszonyának részletes kimunkálásával a kamara adós maradt. A jövőre nézve indokoltnak tartom a szakértői törvény idevonatkozó egyes ellentmondásos rendelkezéseinek felülvizsgálatát, és kívánatosnak ítélem meg a szakértőjelöltekre vonatkozó szabályozás jogszabályi szintre emelését, de legalábbis azok részletesebb kimunkálását.